

NGÀY THÁNG CŨ

Tôi rời bỏ Đà-Lạt vào một ngày cuối tháng 3 năm 1975, với một chiếc vali nhỏ đựng những đồ đạc cần thiết, đi thăm quê hương con đường dài, những đường phố thông, hay những thú chơi theo thói quen của bên những ly cà-phê thơm ngát nơi nhà Thầy-T, quán Mekong, hay cà phê Tùng...

Những người bạn chẳng thể chờ đợi do duyên số, tôi đã từng về thăm nhà đôi lần những năm chớm xuân có dịp đặt chân trở lại thành phố thân yêu này. Những người bạn về thăm mẹ già, chờ đợi bạn bè nên từ ngày tôi rời quê hương quanh quẩn ở Sài Gòn, họ cũng như những thành phố ven đô.

Mặc dù sinh trưởng và lớn lên ở Sài Gòn. Đà-Lạt vẫn là nơi cho tôi nhớ về quê hương. Những ngày tuổi thơ, tôi thường lên ghé thăm ông bà cha mẹ. Và tôi đã sống qua những giây phút êm đềm của mùa hè, trở về khi về quê ở Sài Gòn, và trở về quê. Không nóng gay gắt của Sài Gòn càng làm tôi nhớ Đà-Lạt những hương vị, những cái nhìn những hàng cửa buồm sáng sủa, những ngôi nhà trong màn. Những chiếc bánh mì nóng ốp lên má, sao nó thơm tho không biết! Cũng mãi mãi những cây xanh, hương thơm, sự mát, tôi cũng như những người bạn trên mây, và tôi tìm kiếm những chiếc ghế để tìm lại hình ảnh Đà-Lạt còn lưu lại trong trí óc non trẻ của mình.

Và tôi thích đi lang thang và ngắm nhìn những lúc nào không hay, đang tìm kiếm những sinh vật nhỏ bé, tôi trở về quê hương những chuyến đi hàng tuần, một hoặc hai ngày. Tôi đi thăm Sài Gòn, Chợ-Lớn, Gia-Định. Rồi khi có chiếc chiếc xe đạp, tôi cũng thêm cánh. Họ tìm Thiên-Nga, sự

Đón cái mồi đánh bida nũa là khi p. Tôi đợc ngợi bỡn chớ cho biết cách cõ m cõ, và tính đi m thõ nào. Chớ mợ t tuõn sau là tôi qua mợ t anh ta, và bợ t đợ u phõ i chõ p lõ i mõ i khi hai đợ a so cõ. Mõ i đợ u thì đánh cho vui, tợ t lõ i kéo qua màn ăn chè, uõ ng sõ a đợ u nành, hay ăn sáng. Ôi đợ thõ đợ ! Tôi biết có nhiõ u võ đàng đợ đợ ng banh, nên đành cho bõ leo cây. Lúc gõ p lõ i, mợ t mầy mõ y cô bí xõ. Có lõ mõ y anh bõ n này sõ bõ nhéo, và bõ nhõ n cho bõ ng thích vì cõ gan "mê bida hõ n mê em". Ai có thì tợ khai, đợ ng đợ đờn em khai giùm !

Cái tợ t cõ a tôi là rợ t hõ o ngợ t, nên tợ i nào cũng lang thang các hàng chè, hay uõ ng sõ a đợ u nành. Có nhõ ng hôm đàng hõ c bài, nghe bà hàng chè bợ t khoai rao mà ngõ i không yên. Thõ là, dù đàng tợ lõ u bõ n, tôi cũng ráng chõ y xuõ ng ăn cho đợ đợ c mợ t, hai chén. Riõ t rõ i, mõ y hàng chè đợ u nhõ n mợ t tôi. Mõ i lõ n đợ n thành phõ nào, tôi đợ u kiõ m nhõ ng hàng chè ngon mà ăn thõ. Sõ tôi đi đâu cũng đợ đợ c thiên hõ nõ u chè mà đõi, nhõ ng chõ a bao giõ nõ m đợ đợ c tay cô hàng chè, bõ n õ ! Buõ n 5 phút ! Cái lõ nh cõ a Đà-Lõ t làm cho mõ i ngõ i thèm thuõ ng mợ t chút hõ i õ m. Bánh mì nóng, chè, cà phê, croissant đôi lúc võ n chõ a đợ đợ hãm nóng cõ thõ. Có lõ vì thõ mà mõ y ông đợ u thích phõ phõ võ i nhõ ng đợ u thuõ c lá. Nhõ ngày còn nhõ, tôi lén nhõn mợ t đợ u thuõ c cõ a ông cõ hút thõ, tôi bõ sõ t gõ n chõ t, tợ đó sõ luõn. Thõ mà chõ sau mợ t năm, tôi hút cũng thõ n sõ u. Mõ i ngày đợ t tợ mợ t đợ n hai gói. Qua đợ n ngoài này, tôi võ n hút. Mãi cho đợ n khi tợ p thiõ n, tợ nhiên mợ t hôm thõ y không cõ n thiõ t nõ a, thõ là tôi bõ luõn. Có thõ niõ m vui do thiõ n mang lõ i cho tôi còn nhiõ u hõ n là tợ nhõ ng hõ i thuõ c lá. Dám lõ m chõ ! Vì trong nhõ ng lúc thiõ n đợ nh, con ngõ õ i mình thõ t sõ thõ y sõ ng khoái vô cùng, sõ c khõe gia tăng, và đợ u óc mình mõ n hõ n.

Có nhiõ u lúc chán cõ nh õ n ào cõ a Sài Gòn, tôi khõn gói lên Đà-Lõ t sõ m hõ n thõ i gian nhõ p hõ c, và nhõ thõ tôi lõ i có đợ p lang thang nhiõ u hõ n. Đôi khi hõ ng chí, tôi đi bõ thăm thác Datanla. Khi võ thì nhõ y lên xe đõ. Có nhiõ u hôm đi xe xuõ ng Tùng-Nghĩa chõ đợ ra quán cõ c uõ ng ly cà phê, và nhìn mõ y cô Thái trõ ng đi chõ, rõ i võ. Mà mõ y cô Thái nõ õ c da trõ ng thõ t ! Dù có đàng nõ ng, cõ p má cõ a cô chõ hõ ng lên mà thôi. Lõ m lúc chõ muõ n đi theo làm quen mõ y cô võ buõn, nhõ ng cõ nghĩ đợ n nhõ ng chuyõ n thõ võ i õ m là tôi co võ i, đợ p hõ t các ý tợ õ ng theo tán tợ nh mõ y cô. Bõ n có đợ p thõ y mõ y cô thì bõ n mõ i thông cõ m cho tôi!

Và nhõ có nhõ ng thõ i gian rõ nh rõ i trên Đà-Lõ t, tôi mõ i có đợ p đợ c nhõ ng sách võ Đợ o hõ c, sách thuõ c, và sách võ dinh đợ õ ng. Tôi tìm cách tợ chõ a chõ ng đõu bao tợ, bõ nh ngõ a ngoài da cõ a chính tôi. Cũng may Trõ i thõ õ ng, nên tôi tính đõng và hõ t bõ nh. Vì cái tợ t muõ n giúp ngõ õ i nên đôi lúc tôi chõ cho bõ n bè và ngõ õ i chung quanh nhõ ng cách chõ a bõ nh giõ n đợ, rõ i cái tên "lang bẵm" nó võ n vào ngõ õ i tợ lúc nào không hay. Tôi biết tợ đợ u bài đợ n giõ, các bõ n đợ u thõ c mõ c sao không thõ y bóng hõ ng nào xuõ t hiõ n. Nhõ vài bõ n có đợ p gõ p tôi, cõ ba món : con nhà giàu, hõ c giõ i, đợ p giai, tôi đợ u không có. Thõ thì làm sao có cô nào thõ õ ng cho nõ i ! Nhõ ng chõ cùng lõ p, cùng trõ õ ng, tôi chõ dám đợ ng xa xa, nhìn và mõ õ õ c mà thôi. Hôm võ đợ TN2000, nhõ c lõ i chuyõ n cũ, mõ y chõ đợ m và véo tôi quá cõ. Bõ o là tôi chõ xõ o và chõ c mõ y chõ cho vui. Đõng là nói thõ t mà không ai chõ u tin. Vì ngõ i mõ có đợ đợ c mợ t ngõ õ i mình yêu và ngõ õ i đó cũng yêu mình, tôi nghĩ ra mợ t câu chuyõ n, đợ nh hôm nào viõ t đõng báo cõ a phe ta, nõ u thõ i giõ cho phép.

Bây giõ cho các bõ n đợ c thõ mợ t đõõ n mua vui. Bõ n nhõ cho, đây chõ là tợ õ ng tợ õ ng. Và nõ u có giõ ng chuyõ n cõ a ai thì đợ y chõ là sõ tình cõ, rõ t tình cõ.

"Lần này là lần thứ ba, Hoàng rủ bố mẹ theo sau cô bé có mái tóc mây. Hai lần trước chàng đã bị cu cậu khi thây cô và ngó ngó bên nhà không muốn đi chuyến này, mặc dù đã qua khỏi cậu Duy-Tân, nhà máy đèn Đà-Lạt. Mất đồ đạc khá xa cho chuyến trở về. Cô nàng vừa đi vừa cười đùa, như đang nghĩ đến một chuyến vui nào đó. Với bố tính nhút nhát sẵn có, Hoàng chỉ muốn đi theo sau cho vui, và nhìn một hình bóng đẹp tung tăng đáng yêu trước. Làm sao mà Hoàng dám nghĩ đến chuyến sóng gió bên nàng.

Đã có lần Hoàng cố gắng hỏi thăm mình, làm gan mon men vào câu lạc bộ ngồi uống cà phê một mình, bên cạnh bàn của nàng đang họp nhóm. Nhưng nào dám ngó ngó đi đi, và qua khỏi thu của Hoàng chỉ dám nhìn nghiêng khuôn mặt đẹp và duyên dáng của nàng. Nhìn mặt nàng đen, to, với cặp lông mi dài, Hoàng chỉ muốn tan biến vào biển mặt đó. Đưa đi uống nước lên môi rít một hơi dài, và mỉm cười khi nhìn lại hình ảnh nhai câu lạc bộ. Nàng đã đứng lại lúc nào không hay, và đang ngó chăm chăm Hoàng. Lạ thật, và cách nàng đi 5 thước, không quay trở lại. Hoàng chỉ còn cách bấm gan đi tìm một khách nhân du. Nhưng nàng có thể đâu đâu dàng như vậy :

- Ông Hoàng đứng có đi theo tôi không?

Chỉ suýt nữa là Hoàng khựng xuống. Tại sao nàng lại biết tên mình, vì nhiều bạn cùng lớp còn chưa biết. Nhìn sang mặt nàng, Hoàng lắp bắp :

- Sao cô biết tôi theo cô ?

- Đã mấy ngày nay, ông cứ đi theo tôi hoài! Ông về đi và đứng theo tôi nữa làm gì.

Bạn đừng nói cách nào lòng, Hoàng làm mặt lì :

- Cô biết tên tôi, mà tôi chưa hẳn hẳn biết tên cô. Bây giờ cô cho tôi biết tên của cô xong là tôi về liền.

Nàng ngó Hoàng một cái thật dài và bối rối, chần chừ thêm nói một tiếng. Hoàng đứng chột chân tại chỗ, theo cũng không xong, mà quay về thì quê quá! Trong lúc đó, vì thây hai người đứng đứng đáp có vẻ gay go, mấy cậu bé hàng xóm đứng xem..."

Hôm các bạn họp khác, và để bạn kể chuyện hai người ra sao. Bạn có ý kiến, muốn đóng góp thêm vào cho chuyến trở thành lâm li, bi đát thì nhớ gửi về cho tôi.

Mỗi khi có dịp ghé qua thành phố nào, tôi đều cố gắng thăm bố, và gần như lúc nào trong dịp cũng đem thành phố Đà-Lạt ra so sánh - nhưng đi thông, nhưng sự và thác nước, v.v. Hình ảnh Đà-Lạt lúc nào cũng dính chặt trong tâm trí tôi. Thành phố Portland, Oregon nơi tôi đang có rất nhiều nét tương tự như Đà-Lạt - với một mô hình to lớn hơn. Ngày này trên đường ghé thăm ông anh, tôi ngồi xe đò từ San Francisco, California. Khi xe leo dốc vào thành phố một buổi sáng đẹp mùa thu, tôi như sống sống với cảnh sắc tuyệt đẹp. Bên trái là đồi với rừng phong, lá cây đã đổi màu: vàng, đỏ, nâu, tím, cũng với màu xanh khi nhìn một bãi hoa muôn màu của hóa công. Tôi phải đứng nhìn ngắm lên ngó cho đã. Bên mặt thì thóp thoáng trong hơi sống, giòng sông Willamette chảy uốn khúc, với không biết bao nhiêu là cầu vượt ngang. Hình ảnh đẹp quá, và tôi thán như là nếu có dịp sống trên đất Mỹ, tôi sẽ đến ngắm nhìn đây. Tôi đến rồi đi đã bao lần, nhưng rồi cũng cùng tôi về quay về, như con tàu tìm về bến cũ.

Tôi đã lang thang nhiều nơi trên thế giới, đi cho biết đó biết đây, nhưng trong lòng cùng thâm tâm, tôi biết là tôi không bao giờ quên ý nghĩa những nơi mình đã sống, và đã đến, hay sống tại. Vì làm sao tôi quên cho được quê hương thân yêu, cũng như một hình ảnh Đà-Lạt đẹp mướt trong tôi, và hình bóng năm xưa! Tôi chỉ muốn sống lại một ngày nào thành phố này, với những bông hoa của tôi. Đà-Lạt ơi ..., Đà-Lạt ơi...!

NGUYỄN ĐỨC TRỌNG

(Đội Hội Đà Lạt)

Chính Trưởng Kinh Doanh Khóa 8)